

Vec C-394/21

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

28. jún 2021

Vnútroštátny súd:

Curtea de Apel București

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

3. jún 2021

Žalobkyňa:

Bursa Română de Mărfuri SA

Žalovaný:

Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei
(ANRE)

Ďalší účastník konania:

Federația Europeană a Comercianților de Energie (Európska
federácia obchodníkov s energiou)

Predmet konania vo veci samej

Žaloba, prostredníctvom ktorej žalobkyňa, Bursa Română de Mărfuri (Rumunská komoditná burza) navrhuje Curtea de Apel București (Odvolací súd v Bukurešti, Rumunsko), aby žalovanému, ktorým je Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (Národný energetický regulačný úrad, Rumunsko, ANRE) uložil povinnosť udeliť žalovanej na základe nariadenia (EÚ) 2019/943 jednu licenciu na organizáciu a riadenie centralizovaného trhu s elektrinou

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Na základe článku 267 ZFEÚ vnútroštátny súd žiada o výklad nariadenia (EÚ) 2019/943, smernice (EÚ) 2019/944, článku 4 ods. 3 ZEÚ, článkov 101 a 102 ZFEÚ a článku 106 ods. 1 ZFEÚ

Prejudiciálne otázky

1. Zakazuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou, najmä článok 1 písm. b) a článok 3 tohto nariadenia, so zreteľom na ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ, aby členský štát od nadobudnutia účinnosti uvedeného nariadenia ďalej prideloval jedinú licenciu na organizáciu a riadenie centralizovaných energetických trhov? Existuje od 1. januára 2020 povinnosť členského štátu potlačiť existujúci monopol týkajúci sa riadenia trhu s elektrinou?
2. Zahŕňa rozsah osobnej pôsobnosti zásad voľnej hospodárskej súťaže podľa nariadenia (EÚ) 2019/943, najmä článku 1 písm. b) a c), resp. článku 3, organizátora trhu s elektrinou, akým je napríklad komoditná burza? Je na účely zodpovedania tejto otázky relevantná skutočnosť, že na účely vymedzenia pojmu trh s elektrinou sa v článku 2 bode 40 nariadenia (EÚ) 2019/943 odkazuje na pojem trh s elektrinou uvedený v článku 2 bode 9 smernice 2019/944?
3. Má sa udelenie jedinej licencie členským štátom na riadenie trhu s elektrinou považovať za obmedzenie hospodárskej súťaže podľa článkov 101 a 102 ZFEÚ v spojení s ustanoveniami článku 4 ods. 3 ZEÚ a článku 106 ods. 1 ZFEÚ?

Uvedené ustanovenia práva Únie a uvedená judikatúra Únie

Článok 4 ods. 3 ZEÚ, články 101 a 102 ZFEÚ a článok 106 ods. 1 ZFEÚ

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou, článok 1 písm. b) a c), článok 2 bod 25, článok 3, článok 10 ods. 4 a 5

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ, odôvodnenia 2 a 3, článok 2 body 9, 18 a 57

Uvedené vnútroštátne predpisy

Legea energiei electrice și a gazelor nr. 123/2012 (zákon č. 123/2012 o elektrine a plyne), článok 10 ods. 2 písm. f), podľa ktorého príslušný orgán udeľuje jedinú licenciu pre organizátora trhu s elektrinou a organizátora vyrovnávacieho trhu

Ordinul ANRE nr. 12/2015 privind aprobarea Regulamentului pentru acordarea licențelor și autorizațiilor în sectorul energiei electrice (vyhláška ANRE č. 12/2015, ktorou sa schvaľuje predpis o udelení licencií a povolení v odvetví elektrickej energie)

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Žalobkyňa má na základe Legea privind bursele de mărfuri nr. 357/2005 (zákon č. 357/2005 o komoditných burzách) od roku 1992 postavenie nezávislej inštitúcie so všeobecnou právomocou riadiť trhy verejného záujmu.
- 2 Dňa 20. augusta 2020 žalobkyňa požiadala na základe nariadenia 2019/943 ANRE o udelenie licencie na organizáciu a riadenie centralizovaného trhu s elektrinou, pričom predložila všetky dokumenty vyžadované vyhláškou ANRE č. 12/2015.
- 3 Po tom, čo ANRE odmietol vydať uvedenú licenciu, žalobkyňa podala žalobu na Curtea de Apel București (Odvolací súd v Bukurešti) s návrhom, aby žalovanému uložil povinnosť udeliť predmetnú licenciu.
- 4 Žalobkyňa v rámci svojej žaloby uviedla, že nariadenie 2019/943 v spojení s ustanoveniami smernice 2019/944 zaväzuje vnútroštátne regulačné orgány, aby účinným spôsobom zabezpečili hospodársku súťaž medzi organizátormi trhu s elektrinou.
- 5 Zásady voľnej hospodárskej súťaže stanovené v uvedenom nariadení sa totiž podľa žalobkyne vzťahujú aj na organizátora trhu s elektrinou vymedzeného v článku 2 bode 7 nariadenia.
- 6 ANRE na svoju obranu odkázal na článok 10 ods. 2 písm. f) zákona č. 123/2012, pričom poukázal na to, že spoločnosť Operatorul Pieței de Energie Electrică și Gaze Naturale „OPCOM“ S. A. už bola ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona držiteľom licencie na riadenie centralizovaného trhu s elektrinou, ktorú

získala v roku 2001 na 25 rokov, v dôsledku čoho má tento organizátor v danej oblasti výlučný monopol.

- 7 Okrem toho žalovaný uvádza, že nariadenie 2019/943 stanovuje všeobecné zásady určené účastníkom trhu s elektrinou, pričom tento pojem podľa jeho vymedzenia v článku 2 bode 25 nariadenia nezahŕňa organizátora trhu s elektrinou.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 8 Žalobkyňa zastáva názor, že povinnosť vnútroštátnych regulačných orgánov zabezpečiť hospodársku súťaž medzi organizátormi trhu s elektrinou je podstatou nariadenia 2019/943, pričom vyplýva z článku 1 písm. b) tohto nariadenia. Uvedený článok v spojení s ustanoveniami článku 3 a článku 10 ods. 4 a 5 nariadenia ukladá ANRE povinnosť predchádzať akémukoľvek monopolu narúšajúcemu hospodársku súťaž.
- 9 Na základe článku 1 písm. b) a c) a článku 3 nariadenia žalobkyňa ďalej uvádza, že zásady voľnej hospodárskej súťaže stanovené v nariadení nijakým spôsobom nevylučujú zo svojej pôsobnosti organizátora trhu s elektrinou, tak, ako sa vymedzuje v článku 2 bode 7 nariadenia.
- 10 Vzhľadom na skutočnosť, že organizátor trhu je osobou, ktorá vykonáva agregáciu, vymedzenie pojmu „účastník trhu“ v článku 2 bode 25 nariadenia podľa žalobkyne zahŕňa organizátora trhu s elektrinou.
- 11 Podľa názoru ANRE v prejednávanej veci nie je potrebné obrátiť sa na Súdny dvor.
- 12 Regulačný orgán uvádza, že vytvorenie dvoch odlišných trhov vedie vzhľadom na obmedzenú veľkosť rumunského trhu iba k rozdeleniu ponúk rovnakých subjektov na takýchto dvoch trhoch, čo by jednoznačne viedlo k narušeniu hospodárskej súťaže.
- 13 Žalovaný pripomína, že žalobkyňa podala obdobnú žalobu, ktorú súd zamietol, aj v roku 2014, v rámci ktorej vzniesla aj námietku nesúladu článku 10 ods. 2 písm. f) zákona č. 132/2012 s ústavou, ktorú Curtea Constituțională (Ústavný súd, Rumunsko) rovnako zamietol.
- 14 Pokiaľ ide o prejudiciálne otázky, ANRE usudzuje, že na účely vydania rozhodnutia v prejednávanej veci nie sú nevyhnutné, pričom nariadenie je jasné, takže ho vnútroštátny súd môže uplatniť.
- 15 Okrem toho ANRE zastáva názor, že monopol, ktorý umožňuje vnútroštátna právna úprava, nie je v rozpore s predmetným nariadením, keďže nariadenie neobsahuje nijaké ustanovenie, ktoré by členským štátom ukladalo povinnosť určiť viacero hospodárskych subjektov s úlohou organizovať a riadiť centralizovaný trh s elektrinou na účely dojednávania veľkoobchodu s elektrinou,

ale stanovuje všeobecné zásady určené účastníkom trhu s elektrinou, ku ktorým podľa vymedzenia v článku 2 bode 25 nariadenia nepatria prevádzkovatelia sústav alebo organizátor trhu s elektrinou.

- 16 Článok 1 písm. b) nariadenia, ktorého sa dovoľáva žalobkyňa, sa podľa žalovaného vysvetľuje v odôvodnení 13 smernice 2019/944, a to tak, že „poskytovatelia zdrojov“ sú dodávatelia elektriny z rôznych energetických zdrojov (napríklad: veterná, solárna, geotermálna, vodná energia, energia z vln a prílivu atď.) a nie poskytovatelia služieb (ako je napríklad služba riadenia trhu), rovnako ako „uľahčiť agregáciu distribuovaného dopytu a ponuky“ znamená uľahčiť prístup na trh agregátorov, t. j. samostatných subjektov osobitne sa zaberajúcich agregáciou.
- 17 Žalobkyňa zastáva tiež názor, že konkrétne prirovnanie postavenia Rumunskej komoditnej burzy alebo, všeobecne, organizátora trhu s elektrinou, s postavením agregátora v zmysle vymedzenia tohto pojmu uvedeného v smernici sa zdá byť neprimerané a, pokiaľ ide o súčasný právny rámec, neopodstatnené. Agregátori nepredstavujú ani nebudú predstavovať konkurenčný trhový mechanizmus alebo mechanizmus riadenia trhu s elektrinou.
- 18 V súvislosti s článkom 3, ktorého sa dovoľáva žalobkyňa, žalovaný uvádza, že tento článok sa vzťahuje na pravidlo konkurenčnej tvorby cien na základe dopytu a ponuky, bez ohľadu na počet organizátorov, ktorí majú toto pravidlo uplatňovať. Použitie pojmu organizátor trhu v množnom čísle je dôsledkom skutočnosti, že predmetný text sa týka právnických osôb členských štátov, čo neznamená, že v každom členskom štáte má pôsobiť viacero organizátorov trhu.
- 19 Žalovaný tiež pripomína, že spoločnosť OPCOM bola po nadobudnutí účinnosti zákona č. 123/2012 určená na základe nariadenia 2015/1222 za NEMO (nominovaný organizátor trhu s elektrinou) pre denný trh (DT) a vnútrodenný trh (VDT) s elektrinou v ponukovej oblasti Rumunska.
- 20 Článok 5 nariadenia (EÚ) 2015/1222 ponúka, odchyľne od modelu hospodárskej súťaže upraveného v článku 4 tohto nariadenia, možnosť uplatnenia monopolného modelu prostredníctvom určenia jediného NEMO, pričom toto rozhodnutie závisí od voľnej úvahy členského štátu, ktorý je v danej veci povinný informovať Komisiu.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 21 Vnútroštátny súd, t. j. Curtea de Apel București (Odvolací súd v Bukurešti), zastáva názor, že na účely vydania rozhodnutia vo veci samej je nevyhnutné rozhodnutie Súdneho dvora o položených prejudiciálnych otázkach, v ktorom by sa malo objasniť, či sa nariadenie 2019/943 vzťahuje na organizátora energetického trhu, či toto nariadenie, so zreteľom na jeho možný výklad v spojení s ustanoveniami smernice 2019/944, členskému štátu zakazuje – odo dňa nadobudnutia jeho účinnosti – udeliť jedinú licenciu na riadenie celého trhu

s elektrinou daného štátu, a či udelenie jedinej licencie odporuje článkom 101 a 102 ZFEÚ v spojení s ustanoveniami článku 4 ods. 3 ZEÚ a článku 106 ods. 1 ZFEÚ.

- 22 Pokiaľ ide o potrebu obrátiť sa na Súdny dvor, vnútroštátny súd jednak poznamenáva, že ustanovenia práva Únie, na ktoré odkazujú prejudiciálne otázky, neboli zatiaľ predmetom výkladu, jednak konštatuje, že správne uplatnenie práva Únie v prejednávanej veci nie je natoľko zřejmé, že v tejto súvislosti neexistuje priestor pre dôvodné pochybnosti. Okrem toho judikatúra Súdneho dvora, ktorej sa dovoľáva žalovaný, pochádza z obdobia pred vydaním predmetného nariadenia.

PRACOVNÝ DOKUMENT